

04/2 br.1811/09

U P U T S T V O

**o načinu i uslovima instalacije
FIXAPI modula kod članova Berze**

Beograd, 23.7.2009.godine

U P U T S T V O

o načinu i uslovima instalacije FIXAPI modula kod članova Berze

SADRŽAJ:

1	UVOD.....	2
1.1	Šta je FIXAPI?	2
1.2	Vrste FIXAPI usluga Berze	2
2	DOSTUPNOST BELEXFIX API MODULA	2
2.1	Uvod	2
2.2	Isporuka i instalacija BELEXFIX API modula	2
2.3	Tehnička i organizaciona podrška članovima Berze - korisnicima BELXFIX API modula	3
3	RAZVOJ KORISNIČKIH APLIKACIJA.....	3
4	POSTUPAK TESTIRANJA I CERTIFIKACIJA KORISNIČKIH APLIKACIJA.....	3
4.1	Postupak testiranja korisničke aplikacije	3
4.1.1	Testiranje korisničke aplikacije na lokaciji Berze	4
4.1.2	Testiranje aplikacije sa lokacije člana Berze	4
4.1.3	Certifikacija aplikacije člana Berze	4
4.2	Certifikacija aplikacija trećih strana.....	4
5	PREDUSLOVI PUŠTANJA KORISNIČKE APLIKACIJE U PRODUKCIJU.....	5
6	OBEZBEĐENJE KONTINUITETA TRGOVANJA U SLUČAJU SUSPENZIJE KORIŠĆENJA BELEXFIX API MODULA.....	5
7	USLOVI I POSTUPAK IZMENE KORISNIČKE APLIKACIJE ČLANA BERZE.....	5
7.1	Razlozi za izmenu korisničke aplikacije	5
7.2	Vrste izmena korisničke aplikacije člana Berze.....	5
7.2.1	Izmene funkcionalnog dela korisničke aplikacije	6
7.2.2	Izmene komunikacionog dela korisničke aplikacije	6
7.3	Postupak izmene korisničke aplikacije	6
7.3.1	Podnošenje zahteva	6
7.3.2	Odlučivanje o dodatnom testiranju i re-certifikaciji	6
7.4	Promene u aplikacijama sistema BELEXFIX.....	7
8	ODGOVORNOST.....	7
9	OBJAVA INFORMACIJA O KORISNICIMA FIXAPI USLUGE.....	7

U P U T S T V O

o načinu i uslovima instalacije FIXAPI modula kod članova Berze

1 UVOD

Namena ovog dokumenta je da se na jednom mestu opiše proces uvođenja FIXAPI usluge na strani člana Beogradske berze ad Beograd (u daljem tekstu: Berza).

1.1 Šta je FIXAPI?

FIXAPI (FIX Application Programming Interface) je programski modul sa pripadajućom dokumentacijom kojim se članu Berze daje mogućnost da razvije sopstvena programska rešenja (aplikacije) koja omogućavaju direktno elektronsko povezivanje sa BELEXFIX sistemom Beogradske berze.a.d. Beograd.

U cilju komunikacije sa BELEXFIX sistemom Berza isporučuje članovima Berze BELEXFIX API modul kome se može pristupiti iz aplikacije člana Berze.

1.2 Vrste FIXAPI usluga Berze

Aplikacija izrađena na bazi BELEXFIX API modula omogućava članovima Berze korišćenje sledećih FIXAPI usluga Berze:

- integraciju programskih rešenja člana Berze (npr. knjige naloga člana, back-office aplikacija člana i sl.) sa trgovačkim sistemom BELEXFIX,
- ispostavljanje naloga za trgovanje u sistem BELEXFIX od strane člana Berze (ne uključujući naloge za Blok transakcije),
- povlačenje i modifikaciju naloga ispostavljenih u sistem BELEXFIX (ne uključujući naloge za Blok transakcije),
- informacije o statusu naloga u Knjizi naloga,
- informacije o statusu zaključnica u Knjizi zaključnica.

2 DOSTUPNOST BELEXFIX API MODULA

2.1 Uvod

BELEXFIX API modul sa pripadajućom dokumentacijom (instrukcijama) dostupan je isključivo članovima Berze i to u svrhu razvoja funkcionalnosti aplikacija članova Berze izrađenih na bazi API modula, a za potrebe korišćenje navedenih usluga Berze.

Berza isporučuje BELEXFIX API modul članu Berze, na njegov zahtev upućen elektronskom poštom na internet adresu fixapi@belex.rs, sa spiskom kontakt osoba na strani člana Berze, zaduženih za sprovođenje postupka implementacije programskog rešenja člana Berze.

2.2 Isporučka i instalacija BELEXFIX API modula

BELEXFIX API modul sa pripadajućom dokumentacijom isporučuje se članu Berze u elektronskoj formi najkasnije u roku od tri radna dana od dana prijema Zahteva. Član Berze, po pozivu predstavnika IT odeljenja Berze preuzima CD sa BELEXFIX API

modulom i pripadajućom dokumentacijom u prostorijama sedišta Berze. Prilikom preuzimanje FIXAPI modula član Berze je u obavezi da podnese Izjavu o zaštiti poverljivih informacija, potpisane od strane lica ovlašćenog za zastupanje člana Berze (Prilog 1). BELEXFIX API modul može preuzeti samo lice ovlašćeno za zastupanje člana Berze ili lice koje on ovlasti. Nakon isporuke BELEXFIX API modula sa pripadajućom dokumentacijom ovlašćena lica IT odeljenja Berze vrše instalaciju BELEXFIX API modula na server člana Berze, daljinski sa lokacije Berze.

2.3 Tehnička i organizaciona podrška članovima Berze - korisnicima BELXFIX API modula

Berza obezbeđuje tehničku i organizacionu podršku članovima Berze – korisnicima BELEXFIX API modula putem telefona broj 011 311 7600 svakog radnog dana, u radno vreme Berze.

U zavisnosti od broja i potreba korisnika BELEXFIX API modula Berza će u sistem tehničke i organizacione podrške uključiti i druge brojeve telefona o čemu će članove Berze obavestiti putem sistema Berze, a datu informaciju učiniti javno dostupnom na internet stranici Berze.

3 RAZVOJ KORISNIČKIH APLIKACIJA

U svrhu razvoja i testiranja funkcionalnosti aplikacija članova Berze na bazi BELEXFIX API modula Berza će kontakt osobama člana Berze dostaviti uputstvo za pristup BELEXFIX testno/razvojnog okruženju.

Po završetku razvoja aplikacije, član Berze obavezan je da sprovede inicijalno interno testiranje rada aplikacije i otkloni sve eventualne probleme u radu aplikacije, nakon čega upućuje Berzi Zahtev za sprovođenje testiranja i sertifikaciju korisničke aplikacije. Predmetni Zahtev dostavlja ovlašćeno lice, elektronskom poštom na internet adresu: fixapi@belex.rs

4 POSTUPAK TESTIRANJA I CERTIFIKACIJA KORISNIČKIH APLIKACIJA

Testiranja korisničkih aplikacija radi njihove sertifikacije sprovodi IT odeljenje Berze u saradnji sa članom Berze, i to prema rasporedu ustanovljenom na osnovu redosleda primljenih zahteva članova Berze, a u skladu sa raspoloživim resursima.

4.1 Postupak testiranja korisničke aplikacije

Postupak testiranja korisničke aplikacije sastoji se od sledećih faza:

	Opis	Lokacija	Sprovodi
1	Testiranje korisničke aplikacije na lokaciji Berze	Berza	Član i Berza
2	Testiranje korisničke aplikacije sa lokacije člana Berze	Član	Član i Berza

Pre početka testiranja Član Berze je u obavezi da Berzi dostavi informacije o članovima razvojnog tima koji su razvili aplikaciju i koji će vršiti testiranje.

Testiranje se vrši prema Proceduri za testiranje i certifikaciju (u daljem tekstu: Procedura testiranja) koju definiše Berza, a koja se članovima Berze – učesnicima u testiranju dostavlja blagovremeno, a nakasnije 3 dana pre dana zakazanog termina testiranja.

4.1.1 Testiranje korisničke aplikacije na lokaciji Berze

Berza organizuje testiranje korisničke aplikacije člana Berze od strane zaposlenih Berze i na lokaciji Berze, a u saradnji sa razvojnim timom člana Berze.

Testiranje traje do uspešno okončanog testa, a najviše 5 radnih dana.

Ukoliko u napred navedenom roku ne bude uspešno okončan test korisničke aplikacije, postupak testiranja se prekida, a član Berze upućuje da otkloni nedostatke i nepravilnosti u funkcionisanju korisničke aplikacije.

Član Berze nakon preduzetih aktivnosti na otklanjanju konstatovanih nedostataka u funkcionisanju korisničke aplikacije, podnosi novi zahtev Berzi za testiranje i certifikaciju korisničke aplikacije.

4.1.2 Testiranje aplikacije sa lokacije člana Berze

Po završetku testiranja aplikacije na lokaciji Berze, Berza organizuje testiranje korisničkih aplikacija, sa lokacije članova Berze, i to za one članove Berze koji su uspešno okončali test korisničkih aplikacija na lokaciji Berze. Testiranje aplikacija se organizuje van radnog vremena Berze, a u terminima dogovorenim između Berze i članova Berze – učesnika u testiranju.

Testiranje se organizuje na test okruženju koje je identično produkcionom okruženju, a kome članovi Berze pristupaju sa svojih lokacija.

Testiranje korisničkih aplikacija sa lokacija članova Berze po pravilu se organizuje dva puta. U slučaju da se tokom testiranja ispolje greške u radu korisničke aplikacije koja je predmet testiranja (kao što su na primer: stabilnost održavanja konekcije; ispravnost unosa naloga; ispravno prepoznavanje i obrada grešaka, i dr) Berza će sa članovima Berze dogovoriti nove dodatne termine testiranja do otklanjanja problema.

Ukoliko se greške uočene u testiranju korisničke aplikacije ne otklone u najviše 5 (pet) novih testiranja, postupak testiranja se prekida, a član Berze upućuje da otkloni nedostatke i nepravilnosti u funkcionisanju korisničke aplikacije.

Član Berze nakon preduzetih aktivnosti na otklanjanju konstatovanih nedostataka u funkcionisanju korisničke aplikacije, podnosi novi zahtev Berzi za testiranje i certifikaciju korisničke aplikacije.

4.1.3 Certifikacija aplikacije člana Berze

Uspešnim okončanjem testiranja korisničke aplikacije sa lokacije člana Berze, korisnička aplikacija člana Berze smatra se certifikovana od strane Berze u delu funkcionalnosti baziranih na BELXFIX API modulu.

4.2 Certifikacija aplikacija trećih strana

Ukoliko član Berze podnese zahtev za testiranje i certifikaciju korisničke aplikacije koja je prethodno već prošla postupak certifikacije kod drugog člana Berze, sprovodi se skraćeni proces certifikacije koji podrazumeva uspešno jednokratno testiranje sa lokacije člana Berze prema definisanoj proceduri testiranja.

5 PREDUSLOVI PUŠTANJA KORISNIČKE APLIKACIJE U PRODUKCIJU

Korisnička aplikacija člana Berze koja je certifikovana od strane Berze može biti puštena u produkciju ukoliko član Berze zaključi sa Berzom Ugovor o korišćenju BELEXFIX API modula.

Nakon zaključenja Ugovora o korišćenju BELEXFIX API modula između Berze i člana Berze, ugovorne strane dogovaraju vreme i način puštanja u rad predmetne korisničke aplikacije.

6 OBEZBEĐENJE KONTINUITETA TRGOVANJA U SLUČAJU SUSPENZIJE KORIŠĆENJA BELEXFIXAPI MODULA

Berza može privremeno suspendovati korišćenje BELEXFIX API modula u slučajevima utvrđenim Ugovorom zaključenim sa članom Berze. U cilju osiguranja kontinuiteta trgovanja u slučajevima privremene suspenzije korišćenja BELEXFIX API modula, član Berze je obavezan da ostavi u funkciji najmanje jednu klijentsku radnu stanicu namenjenu trgovanju na Beogradskoj berzi putem BELEXFIX aplikacije za trgovanje.

Obezbeđenje kontinuiteta rada člana Berze koji pristupa sistemu BELEXFIX preko BELEXFIX API modula u slučaju prelaska sistema BELEXFIX na rad sa rezervnog sajta (backup link) uređuje se Disaster Recovery planom Berze.

FIXAPI usluge nisu raspoložive na pomoćnim radnim stanicama Berze.

7 USLOVI I POSTUPAK IZMENE KORISNIČKE APLIKACIJE ČLANA BERZE

Nakon puštanja korisničke aplikacije člana Berze u produkciju, moguće je, da prema potrebama Berze i/ili člana Berze, dođe do njene izmene.

7.1 Razlozi za izmenu korisničke aplikacije

Do potrebe za izmenama u korisničkoj aplikaciji člana Berze može doći iz sledećih razloga:

1. zbog izmena u sistemu BELEXFIX koje uslovljavaju izmene u korisničkoj aplikaciji člana Berze;
2. zbog odluke člana Berze da izmeni korisničku aplikaciju (npr.: radi uvođenja nove funkcionalnosti);
3. zbog problema u međusobnoj kompatibilnosti korisničke aplikacije člana Berze i BELEXFIX koji nisu utvrđeni tokom testiranja.

Berza će o predstojećim promena u sistemu BELEXFIX, kao i o raspoloživim detaljima tih promena, obavestiti članove Berze koji koriste FIXAPI usluge i istovremeno utvrditi primereni rok za prilagođavanje klijentske aplikacije članova Berze izmenama u sistemu BELEXFIX.

7.2 Vrste izmena korisničke aplikacije člana Berze

Izmene korisničke aplikacije člana Berze mogu biti u:

- Osnovnom delu korisničke aplikacije koji obuhvata sve funkcionalnosti izuzev komunikacije sa BELEXFIX sistemom preko FIXAPI modula (u daljem tekstu: funkcionalni deo korisničke aplikacije) i
- Komunikacionom delu aplikacije koji preko FIXAPI modula omogućava

komunikaciju sa sistemom BELEXFIX (u daljem tekstu: komunikacioni deo korisničke aplikacije).

Izmene korisničke aplikacije člana Berze iz prve alineje stava 1. ove tačke (u funkcionalnom delu korisničke aplikacije) ne obavezuju na ponovno testiranje i recertifikaciju korisničke aplikacije člana Berze, osim u slučajevima navedenim u tački 7.2.1. ovog Uputstva.

Izmene iz druge alineje stava 1. ove tačke (u komunikacionom delu korisničke aplikacije) obavezuju na ponovno testiranje i recertifikaciju korisničke aplikacije člana Berze.

7.2.1 Izmene funkcionalnog dela korisničke aplikacije

Član Berze može izvršiti izmene i implementaciju funkcionalnog dela korisničke aplikacije samostalno (bez obaveštavanja Berze ili učešća Berze u tome), osim:

1. u slučajevima kad na strani člana Berze postoji sumnja da promene na funkcionalnom delu korisničke aplikacije mogu narušiti kompatibilnost date aplikacije i sistema BELEXFIX
2. kod izmena koje su posledica uvođenja nove funkcionalnosti.

7.2.2 Izmene komunikacionog dela korisničke aplikacije

Izmene komunikacionog dela korisničke aplikacije, a koje se vrše radi:

1. uvođenja nove funkcionalnosti (funkcionalna nadogradnja korisničke aplikacije člana Berze),
2. promene načina korišćenja FIXAPI poruka,
3. popravke korektivno/preventivne prirode,

pre implementacije (uvođenja u produkciju) obvezno je testirati i re-certifikovati.

7.3 Postupak izmene korisničke aplikacije

7.3.1 Podnošenje zahteva

Ukoliko postoji neka od okolnosti navedena pod tačkama 7.2.1. i 7.2.2, usled kojih je neophodno vršiti testiranje i recertifikaciju korisničke aplikacije člana Berze, član Berze je dužan da o tome obavesti Berzu i podnese zahtev za ponovno testiranje/recertifikaciju izmenjene korisničke aplikacije, na način predviđen tačkom 3.ovog Uputstva.

Način, obim i vremensko trajanje postupka testiranja i re-certifikacije određuju se u direktnoj komunikaciji sa članom Berze.

Po uspešnom završetku postupka re-certifikacije, Berza u dogovoru sa korisnikom određuje način i vreme puštanja inovirane korisničke aplikacije člana Berze u produkciju.

7.3.2 Odlučivanje o dodatnom testiranju i re-certifikaciji

Nakon prijema obaveštenja i zahteva za ponovno testiranje/recertifikaciju Berza će odlučiti da li navedene izmene zahtevaju sprovođenje postupka naknadnog testiranja, odnosno re-certifikacije i u kojem obimu, o čemu će obavestiti člana Berze.

Odluku o potrebi i načinu naknadnog testiranja i re-certifikacije donosi Berza

samostalno, a u skladu sa procenom rizika vezanog za korišćenje izmenjene korisničke aplikacije člana Berze.

U slučaju da Berza utvrdi da postupak naknadnog testiranja i re-certifikacije nije potreban, on može biti sproveden ukoliko to zahteva član Berze, i o trošku člana Berze.

U slučaju da na strani Berze ne postoji sumnja u mogućnost narušavanja kompatibilnosti korisničke aplikacije člana Berze i sistema BELEXFIX, Berza će sa članom Berze dogovoriti način i vreme puštanja izmena korisničke aplikacije člana Berze u produkciju.

Član Berze može početi sa korišćenjem korisničke aplikacije za koju je Berza utvrdila potrebu naknadnog testiranja i recertifikacije tek nakon uspešno završenog naknadnog testiranja odnosno re-certifikacije.

7.4 Promene u aplikacijama sistema BELEXFIX

Prilikom uvođenja novih funkcionalnosti u sistemu BELEXFIX može doći do promena koje bi se reflektovale na funkcionalnosti implementirane u BELEXFIX API. U tim slučajevima Berza može odlučiti da je neophodna recertifikacija postojećih korisničkih aplikacija članova Berze, u kom slučaju su članovi Berze obavezni da izvrše testiranje/recertifikuju postojećih korisničkih aplikacija, a prema Proceduri testiranja i recertifikacije koju definiše Berza. Nakon izvršenih testiranja/recertifikacije korisničkih aplikacija, članovi Berze i Berza dogovaraju vreme i način puštanja u rad predmetnih korisničkih aplikacija.

8 ODGOVORNOST

Članovi Berze odgovorni su za probleme koje u radu sistema BELEXFIX direktno ili indirektno prouzrokuje njihova korisnička aplikacija, bez obzira na to ko je aplikaciju proizveo ili stavio članu Berze na raspolaganje.

Provere, testiranja, certifikacije, recertifikacije, simulacije rada i slični postupci koje preuzima Berza samostalno ili u saradnji sa članom Berze, a u vezi sa korisničkom aplikacijom koju koristi ili namerava da koristi član Berze, služe isključivo u svrhu umanjenja mogućnosti izazivanja problema u radu sistema BELEXFIX. Činjenica da su ti pomenuti postupci sprovedeni i da je Berza dozvolila članu Berze upotrebu i korišćenje te aplikacije ne znači da Berza u bilo kom smislu preuzima bilo kakvu vrstu odgovornosti za moguće poteškoće koje bi ta aplikacija mogla izazvati u funkcioniranju sistema BELEXFIX.

U slučaju ugrožavanja sistema BELEXFIX od strane korisničke aplikacije člana Berze, Berza će članu Berze suspendovati korišćenje BELEXFIX API modula.

9 OBJAVA INFORMACIJA O KORISNICIMA FIXAPI USLUGE

Berza može putem Internet stranice da objavi spisak članova Berze koji koriste klijentsku aplikaciju koja bazira na usluzi FIXAPI.

PRESEDNIK UPRAVNOG ODBORA

Prof.dr Veroljub Dugalić

PRILOG 1.

(PODACI O ČLANU BERZE KOJI DAJE IZJAVU- u daljem tekstu Davalac izjave)

ovim potvrđuje da je upoznat sa odredbama Pravilnika Beogradske berze o poslovnoj tajni (u daljem tekstu: Pravilnik Berze), te u tom smislu, Davalac izjave pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću daje sledeću:

IZJAVU O ZAŠTITI POVERLJIVIH PODATAKA KOJI PREDSTAVLJAJU POSLOVNU TAJNU

I Ovim izjavljujem da sam upoznat da ću u okviru poslovne saradnje sa Beogradskom berzom, u vezi sa korišćenjem BELEXFIX API usluga Berze, doći u posed podataka, koji u skladu sa Pravilnikom Berze i ovom izjavom imaju status poslovne tajne.

II Ovim potvrđujem da sam upoznat da se poverljivim podacima u smislu prethodne tačke ove izjave imaju smatrati sve informacije koje nisu javno dostupne, a koje mi budu pružene direktno ili indirektno, u pisanoj ili usmenoj formi, koje su sadržane u dokumentima i dugim medijima na kojima budem imao uvida i prava na korišćenje, a koji uključuju naročito podatke o softveru sa pratećom dokumentacijom i svu poverljivu nejavnu tehničku dokumentaciju, know-how, dizajn, crteže, specifikacije (uključujući i funkcionalne specifikacije softvera), kataloge, liste podataka, uputstva za korišćenje i sve ostale informacije, bez obzira da li su date u pisanoj formi ili ne, kao i sve informacije koje se odnose na poslovanje Berze ili trećih lica, koje mi budu dostupne preko Berze, a koje nisu opšte poznate javnosti. Poverljivim podacima smatraju se i svi podaci, softver, dokumentacija i drugo nastali kao rezultat poslova i/ili poslovnih odnosa sa Berzom, bez obzira da li su nastali kao rezultat mojih aktivnosti ili aktivnosti drugih učesnika u datom poslovnom odnosu sa Berzom.

III Ovim izjavljujem da ću sve podatke i materijale u skladu sa tačkama I i II ove izjave čuvati kao poverljive i koristiti samo u svrhe realizacije poslovnih odnosa sa Berzom po osnovu kojih sam došao u posed datih podataka, te da iste neću u izvornom ili modifikovanom obliku, umnožavati, distribuirati niti na drugi način njima raspolagati, kao i da ću sa poverljivim podacima postupati sa dužnom pažnjom neophodnom za zaštitu njihove poverljive prirode. **Ovim izjavljujem i da ću obavezu čuvanja poslovne tajne u skladu sa ovom izjavom poštovati i nakon okončanja poslovne saradnje sa Berzom.**

IV U smislu tački I-III izjavljujem da ću preduzeti sve mere neophodne za zaštitu tajnosti poverljivih podataka u smislu ove izjave, a naročito da ću:

- **ograničiti njihovu dostupnost samo ovlašćenim licima**, kojima su poverljivi podaci potrebni radi obavljanja pojedinih poslova u okviru poslovne saradnje sa Berzom,
- da ću od lica iz prethodne alineje **pribaviti prethodne pisane izjave** kojima se obavezuju na čuvanje tajnosti poverljivih podataka u svemu u skladu sa ovom izjavom, te da ću **sačiniti spisak tih lica i isti dostaviti Berzi, a njihove izjave učiniti dostupnim Berzi na njen zahtev**,
- u slučaju saznanja o neovlašćenom prenošenju i raspolaganju poverljivim podacima, te zloupotrebi istih, **o istom odmah, bez odlaganja, u pisanoj formi obavestiti Beogradsku berzu**,
- u okviru svoje nadležnosti, u slučajevima iz prethodne alineje preduzeti sve zakonom raspoložive aktivnosti i mere **na iznalaženju i sankcionisanju lica koje je povredilo tajnost poverljivih podataka**,

Mesto i datum

DAVALAC IZJAVE
